

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2001, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, 73/1
tel: + 373 (22) 274 565, 273 443; fax: + 373 (22) 270 606; E-mail: office@competition.md; www.competition.md

DECIZIE mun. Chișinău

din 6 august 2020

Nr. ASO – 42

Plenul Consiliului Concurenței,
acționând în temeiul art. 41 al Legii concurenței nr. 183/2012, art. 12 și art. 20 al Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, Hotărârii Parlamentului privind numirea în funcție a membrilor Plenului Consiliului Concurenței nr. 331 din 30.11.2018,

analizând raportul privind monitorizarea schemei de ajutor de stat existent referitor la alocarea mijloacelor financiare din sursele Fondului Ecologic Național organizațiilor ecologiste neguvernamentale pentru proiectele destinate protecției mediului înconjurător și materialele anexate,

A CONSTATAT:

1. În conformitate cu art. 341 din Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, Republica Moldova și-a asumat angajamentul de aliniere a schemelor de ajutor de stat existente la acquis-ul Uniunii Europene în materie de ajutor de stat.
2. Potrivit art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012, ajutor existent este ajutor de stat, respectiv schemă de ajutor de stat sau ajutor individual, care exista înainte de intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012 (din data de 16.08.2013).
3. În conformitate cu prevederile art. 19 alin. (3) al Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012, furnizorul ajutorului de stat urmează să prezinte Consiliului Concurenței toată informația necesară pentru Registrul ajutoarelor de stat.
4. Potrivit prevederilor art. 20 al Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012, Consiliul Concurenței are obligația să monitorizeze ajutoarele de stat existente în derulare pentru a verifica respectarea prevederilor actelor juridice în baza cărora acestea au fost acordate.

5. Totodată, în conformitate cu art. 12 al Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012, dacă în urma activității de monitorizare a unui ajutor de stat existent Consiliul Concurenței constată că ajutorul existent nu mai este compatibil cu prezenta lege, acesta îi cere furnizorului să ia măsurile necesare pentru a elimina incompatibilitatea respectivă.
6. Ministerul Mediului, în continuare Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului a raportat măsura de sprijin ce constă în acordarea de sprijin financiar din sursele Fondului Ecologic Național organizațiilor ecologiste neguvernamentale pentru proiectele destinate protecției mediului înconjurător pe perioada anilor 2013 – 2019.

I. BENEFICIARIII MĂSURII DE SPRIJIN

7. În conformitate cu art. 3 al Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, beneficiar al ajutorului de stat este orice persoană fizică sau juridică independentă, angajată într-o activitate economică ce constă în oferirea de bunuri sau servicii pe o piață.
8. Organizațiile ecologiste neguvernamentale sunt organizații necomerciale care potrivit prevederilor art. 301-302 din Codul civil, pot practica orice gen de activitate care corespunde statutului, inclusiv activitate economică. Activitatea economică poate fi exercitată nemijlocit de către organizația necomercială sau prin constituirea, în condițiile legii, a persoanelor juridice cu scop lucrativ.
9. Potrivit informației prezentate de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, 32 de beneficiari au obținut finanțare pentru realizarea proiectelor ecologice în perioada 2013 – 2019.¹ Durata de implementare a unui proiect variază până la o perioadă maximă de 3 ani.
10. Organizațiile ecologiste neguvernamentale au obținut granturi pentru proiecte care pot fi subdivizate convențional pe următoarele domenii de finanțare: amenajarea zonelor și fâșiilor de protecție a râurilor și cursurilor de apă, fântânilor și izvoarelor publice, amenajarea zonelor verzi, informare și conștientizare ecologică și soluționarea problemelor ecologice asociate cu dezvoltarea durabilă a sistemelor de aprovizionare cu apă, de canalizare și epurare a apelor reziduale.

II. DESCRIEREA MĂSURII

11. Măsura de sprijin este acordată în conformitate cu prevederile art. 85 din Legea 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător și pct. 12, lit. g) din Regulamentul privind fondurile ecologice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 988/1998, și constă în acordarea de sprijin financiar din sursele Fondului Ecologic Național, în baza unui program special de granturi, organizațiilor ecologiste neguvernamentale pentru proiectele destinate protecției mediului înconjurător.

¹ Scrisoarea Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului nr. 04/3-08/3765 din 22.10.2019

12. Cerințele față de proiectele înaintate spre finanțare, inclusiv enumerarea activităților concrete, procedura de selectare a proiectelor, obligativitatea evaluării prin expertiză de către specialiști calificați sunt stabilite detaliat în Regulamentul privind administrarea Fondului Ecologic Național, aprobat prin Ordinul Ministerului Mediului nr.73/2013.
13. Proiectele înaintate spre finanțare vor fi acceptate sau respinse de Consiliul de administrare al Fondului Ecologic Național, din componența căruia fac parte: ministrul agriculturii, dezvoltării regionale și mediului (președinte), secretarul de stat responsabil de domeniul protecției mediului și resurselor naturale (vicepreședinte), câte un reprezentant al Ministerului Finanțelor, Ministerului Economiei și Infrastructurii, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Cancelariei de Stat, precum și un reprezentant al organizațiilor neguvernamentale ecologice (prin rotație anuală, înaintat de adunarea generală a organizațiilor neguvernamentale ecologice), conform pct. 14 din Regulamentul privind fondurile ecologice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 988/1998.
14. Potrivit pct. 15 din Regulamentul menționat anterior, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, va încheia un contract cu beneficiarul proiectului selectat, care are obligația raportării rezultatelor, inclusiv și asupra modului de utilizare a resurselor financiare.
15. Având în vedere că, măsura de sprijin raportată de Ministerul Mediului a început a fi implementată înainte de intrarea în vigoare a Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, aceasta a fost inclusă în lista schemelor de ajutor de stat existent.
16. Conform informației prezentate de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, valoarea totală a acestei măsuri de sprijin, în perioada anilor 2013 – 2019, a constituit 4574,89 mii lei. Prezentarea detaliată este redată de Tabelul 1.

Tabelul 1

Valoarea măsurii de sprijin, mii lei

Anul	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Valoarea	1389,43	1198,68	557,21	521,57	462,9	267,4	177,7
Număr de beneficiari	18	17	8	2	4	2	1

Sursa: identificat în baza Formularelor de raportare a ajutoarelor de stat acordate, RG0010327, RG0010606, RG0011010, RG0011126, RG001191, RG0011582 și scrisorilor de confirmare ale Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului nr. nr. 17-06/1494 din 20.03.2020, nr. 04/3-08/1096 din 02.03.2020 și nr.17-06/3011 din 10.07.2020

17. Proiectele finanțate, în perioada 2013 – 2019, subdivizate convențional în dependență de prioritățile Fondului Ecologic Național, conform Regulamentului privind administrarea Fondului Ecologic Național, Anexa 1, Ghidul solicitanților Fondului Ecologic Național, aprobat prin Ordinul Ministerului Mediului nr. 73/2013 sunt:

- proiecte pentru amenajarea zonelor și fâșiilor de protecție a râurilor și cursurilor de apă, fântânilor și izvoarelor publice, în valoare de 630,94 mii lei;
- proiecte pentru amenajarea zonelor verzi, în valoare de 270,05 mii lei;
- proiecte pentru informare și conștientizare ecologică în valoare de 3267,47 mii lei;
- proiecte pentru soluționarea problemelor ecologice asociate cu dezvoltarea durabilă a sistemelor de aprovizionare cu apă, de canalizare și epurare a apelor reziduale în valoare de 406,43 mii lei.

III. EVALUAREA MĂSURII DE SPRIJIN PRIN PRISMA EXISTENȚEI AJUTORULUI DE STAT

18. Potrivit art. 3 al Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, ajutorul de stat este o măsură de sprijin care întrunește cumulativ următoarele condiții:

- a) este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă;
- b) conferă beneficiarului un avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață;
- c) este acordată în mod selectiv;
- d) denaturează sau riscă să denatureze concurența.

a) este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă

19. Acordarea unui avantaj direct sau indirect prin intermediul resurselor de stat și imputabilitatea unei astfel de măsuri în sarcina statului sunt două condiții separate și cumulative pentru existența ajutorului de stat.

➤ *Imputabilitatea statului*

20. În cazul în care o autoritate publică acordă un avantaj unui beneficiar, măsura este prin definiție imputabilă statului, chiar dacă autoritatea în cauză beneficiază de autonomie juridică față de alte autorități publice. Același lucru este valabil și în cazul în care o autoritate publică desemnează un organism privat sau public pentru administrarea unei măsuri care conferă un avantaj.

21. Acordarea granturilor pentru organizații ecologice neguvernamentale este o măsură ce se realizează potrivit art. 85 din Legea 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător și pct. 12, lit. g) din Regulamentul privind fondurile ecologice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 988/1998, normă, la implementarea căreia, statul are putere discreționară în cadrul stabilirii caracteristicilor concrete de utilizare a mijloacelor Fondului Ecologic Național,

prin deciziile Consiliul de administrare al Fondului Ecologic Național. Prin urmare, măsura de sprijin examinată este imputabilă statului.

➤ *Transferul de resurse de stat*

22. Prin acordarea de granturi organizațiilor ecologiste neguvernamentale, statul direct transferă resurse de stat acestora, reieșind din bugetele proiectelor aprobate. Astfel, prin măsura de sprijin examinată are loc transferul de resurse de stat.
23. Luând în considerare îndeplinirea cumulativă a condițiilor menționate mai sus, se constată faptul că măsura întrunește prima condiție privind existența ajutorului de stat.

b) conferă beneficiarului un avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață

24. Un avantaj este orice beneficiu economic pe care întreprinderea nu l-ar fi putut obține în condiții normale de piață, și anume în absența intervenției statului. Noțiunea de avantaj include toate situațiile în care întreprinderile sunt scutite de costurile inerente activităților lor economice.
25. Analizând proiectele finanțate pentru organizațiile ecologiste neguvernamentale. din informația prezentată de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului,² s-a constatat că finanțarea de proiecte pentru domeniile de finanțare: amenajarea zonelor și fâșiilor de protecție a râurilor și cursurilor de apă, fântânilor și izvoarelor publice, amenajarea zonelor verzi, informare și conștientizare ecologică nu oferă avantaj economic organizațiilor ecologiste neguvernamentale. Obiectivele renovate, reconstruite sau amenajate, materialele informative distribuite rămân în domeniul public de utilizare.
26. Conform pct. 16 al Hotărârii Guvernului nr. 988/1998 despre aprobarea Regulamentului privind fondurile ecologice, beneficiarii poartă răspunderea pentru utilizarea mijloacelor în alte scopuri decât cele prevăzute de Consiliile de administrare ale fondurilor ecologice.
27. Potrivit Ghidului solicitanților Fondului Ecologic Național din Anexa 1 la Regulamentul privind administrarea Fondului Ecologic Național, aprobat prin Ordinul Ministerului Mediului nr. 73/2013, beneficiarii au obligația prezentării rapoartelor intermediare și finale.
28. Astfel, cadrul normativ exclude finanțarea activităților economice ale beneficiarilor de proiecte din resursele publice.
29. Totodată, pe domeniul de finanțare: soluționarea problemelor ecologice asociate cu dezvoltarea durabilă a sistemelor de aprovizionare cu apă, de canalizare și epurare a apelor reziduale, a fost constatată obținerea de avantaj economic pentru beneficiarul proiectului de grant, Asociația Obștească pentru Caritate și Asistență Socială „Acasă” (în continuare *A.O. „Acasă”*), care a obținut mijloace financiare în valoare de 406,43 mii lei pentru a fi utilizate la construcția unui sistem de

² Scrisoarea Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului nr. 04/3-08/1096 din 02.03.2020

epurare, canalizare și aprovizionare cu apă a Centrului Geriatric Văsieni, care prestează și servicii cu plată de îngrijire a persoanelor.

30. Ținând cont de cele menționate, se constată conferirea unui avantaj economic beneficiarului A.O. „Acasă”, care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață și, respectiv, a doua condiție fiind întrunită pentru domeniul de finanțare: soluționarea problemelor ecologice asociate cu dezvoltarea durabilă a sistemelor de aprovizionare cu apă, de canalizare și epurare a apelor reziduale.

c) este acordată în mod selectiv

31. Pentru a se încadra în domeniul de aplicare a normelor cu privire la ajutorul de stat, o măsură de sprijin trebuie să favorizeze „anumite întreprinderi sau producția anumitor bunuri”. Prin urmare, nu toate măsurile care favorizează operatorii economici se încadrează în noțiunea de ajutor, ci numai cele care acordă un avantaj în mod selectiv anumitor întreprinderi sau categorii de întreprinderi sau anumitor sectoare economice.
32. Selectivitatea în cadrul acestei scheme de ajutor de stat existent, sub aspectul material trebuie analizată, atât *de jure*, cât și *de facto*.
33. Selectivitatea *de jure* rezultă direct din criteriile legale pentru acordarea unei măsuri, care este rezervată în mod oficial doar anumitor întreprinderi. Astfel, deși este prevăzută acordarea de granturi pentru proiecte ale organizațiilor ecologiste neguvernamentale, de finanțare au beneficiat și organizații neguvernamentale care nu au profil ecologic, dar au prezentat proiecte cu caracter ecologic.
34. Concomitent, nu poate fi exclus faptul că această normă juridică ar putea avea efect descurajant asupra organizațiilor neguvernamentale care ar dori să participe cu proiecte de profil ecologic.
35. Selectivitatea *de facto* poate fi rezultatul unor condiții sau obstacole impuse de stat pentru a împiedica anumite întreprinderi să beneficieze de pe urma măsurii respective. Același lucru este valabil și pentru cazul când, deși aparent se aplică tuturor întreprinderilor, sunt limitate de puterea discreționară a administrației publice.
36. Ca urmare, criteriul de selectivitate fiind îndeplinit, se constată îndeplinirea celei de a treia condiții.

d) denaturează sau riscă să denatureze concurența

37. Pentru a se considera că ajutorul denaturează concurența, în mod normal, este suficient ca ajutorul să ofere beneficiarului un avantaj prin scutirea de cheltuieli pe care, în caz contrar, acesta ar fi trebuit să le suporte în cursul operațiunilor comerciale curente.
38. Având în vedere că anterior a fost constatată întrunirea condiției cu privire la existența avantajului economic pentru beneficiarul schemei, pe domeniul de finanțare: soluționarea problemelor ecologice asociate cu dezvoltarea durabilă a sistemelor de aprovizionare cu apă, de canalizare și epurare a apelor reziduale, se

constată întrunirea și ultimei condiții. Ca urmare a celor analizate, se constată întrunirea tuturor criteriilor de determinare a unui ajutor de stat în sensul Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutor de stat pe domeniul de finanțare: soluționarea problemelor ecologice asociate cu dezvoltarea durabilă a sistemelor de aprovizionare cu apă, de canalizare și epurare a apelor reziduale.

39. Valoarea măsurii de sprijin acordată A.O. „Acasă”, în perioada 2013 – 2014, constituie 406,43 mii lei. Conform art. 3 al Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, ajutorul care are un echivalent valoric sub pragul de 2.000.000 lei per beneficiar, acordat aceluiași beneficiar într-o perioadă maximă de 3 ani, indiferent de forma acestuia și de obiectivul urmărit, cu condiția să nu fie legat de activități de export, poate fi atribuit la categoria de ajutor de minimis.

IV. EXPERIENȚA UNIUNII EUROPENE

40. Comisia Europeană administrează programul special LIFE care activează în baza Regulamentului (UE) nr. 1293/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind instituirea unui program pentru mediu și politici climatice (LIFE). Programul LIFE, lansează anual apeluri de propuneri de proiecte adresate organizațiilor neguvernamentale în baza principiului de co-finanțare suplimentară pe lângă contribuțiile aduse de autoritățile locale și regionale sau contribuții private pentru proiecte de mediu.

Reieșind din constatările expuse, în vederea realizării angajamentelor asumate prin art. 341 al Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112/2014 și a obiectivelor stabilite în Programul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017–2020, precum și în temeiul art. 39 lit. j), art.41 alin. (1) lit. q) al Legii concurenței nr.183/2012 și art. 3, art. 12 și art. 20 al Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, Plenul Consiliului Concurenței

DECIDE:

1. Măsura de sprijin acordată în baza prevederilor art. 85 din Legea 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător și pct. 12, lit. g) al Regulamentului privind fondurile ecologice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 988/1998, care constă în acordarea de sprijin financiar din sursele Fondului Ecologic Național, pentru domeniile de finanțare: amenajarea zonelor și fâșiilor de protecție a râurilor și cursurilor de apă, fântânilor și izvoarelor publice, amenajarea zonelor verzi, informare și conștientizare, nu constituie ajutor de stat, în sensul art. 3 al Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat.

2. Măsura de sprijin acordată în baza prevederilor art. 85 din Legea 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător și pct. 12, lit. g) al Regulamentului privind fondurile ecologice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 988/1998, care constă în alocarea mijloacelor financiare din sursele Fondului Ecologic Național pentru domeniul de finanțare: soluționarea problemelor ecologice asociate cu dezvoltarea durabilă a sistemelor de aprovizionare cu apă, de canalizare și epurare a apelor reziduale constituie ajutor de minimis, în sensul Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat.
3. Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, va raporta anual Consiliului Concurenței ajutorul de stat acordat în baza prevederilor art. 85 din Legea 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător și pct. 12, alin. g) al Regulamentului privind fondurile ecologice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 988/1998, finanțările acordate organizațiilor ecologice neguvernamentale pentru proiecte ce se referă la soluționarea problemelor ecologice asociate cu dezvoltarea durabilă a sistemelor de aprovizionare cu apă, canalizare și epurare a apelor reziduale, în vederea actualizării și completării Registrului ajutorului de stat.
4. Prezenta Decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi adusă la cunoștința Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.
5. Partea dispozitivă a Deciziei va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Marcel RĂDUCAN

Președinte